

Magyar Közigazgatás

Magyar Zoltán könyve

Tankönyvnek indata, a magyar közigazgatás tudományának a klasszikus összefoglalása. Ez részben saját alkotás, részben öröklés. Sajnálatos azért, mert a közel 700 oldalas könyv forgatása alkalmával valóságos megrögzöttség az olvasót az impresszió, hogy egy-egy tudományos doltról, elméleti tételhez menjen mondanivalóját, mennyi észrevételre lenne, hány szó sorátja hátréba a tudós az élesemű megfigyelés, a kritizálni, javítani, ostromozni kívánó szemből. De örövendés, hogy a professzor úr könyvét tanulják és tanítják, mégpedig azoknak az ifjaknak a körében, akikből a vezetésre hivatott új magyar nemzedéknek kell felsérkennie.

Magyar Zoltán oly világosan megmagyarázza a közigazgatás lényegét, jelentőségét, feladatát, amilyen világosan és egyszerűen csak a kiválóan pallérozott elmék tudnak írni és előadni. Felépíti az adminisztráció elméletének csodálatos palotáját és elvezeti az olvasót épp úgy, mint a tanítványt annak a bonyolult témakörnek valamennyi ágazatába, amely témakör felkelti a közigazgatás elméleti alapjait, törvényi kialakítását, működési formáit, feladatait, szervezetét, személyzetét, dologi eszközeit és jogi rendjét.

Nem egy lapszám: kötetek kelleneek ahhoz, hogy méltassuk a megállapításokat, amelyeketől ódairól-ódira, problémáról-problémára, tisztelettel nyitnak meg az elméleti pánt jelentőségét, a részletek perdöntő fontosságát, a célok ismeretét és szolgálataikat mérhetetlen kultúrát. Ennek az ezer és ezer fénysugarú doktrínának azonban valamennyi síkján, valamennyi szögletén és élvonalán visszakanyarodik Magyar Zoltán fejtegetése azokhoz a szükségletekhez, amelyekről a közigazgatás, mint az államnak, az államnak, a tudós, a szakember, nem azért írta ezt a könyvet, hogy hódolatot keltsen a csarnokot építen egy nehezen kiismerhető tudás-ig rejtelmeinek gondos megőrzésére: Kinyitja ennek az ezerarcú lénynek valamennyi szemét, megtanítja látni a közigazgatást, egyben megmagyarázza az emletrének egyszerűen és közérthetően, hogy ok és lényeg, miért van és mit végez ez a közigazgatás.

A sok közül csak egy nemek fejtegetését szeretnénk kiragadni. Itt a közigazgatás eredményességének az előtérbe nyomonlításáról. A közigazgatás — magyarázza — adminisztráció, amelyet az eredményességre való törekvés irányít. Az, hogy a közigazgatásnak eredményesnek kell lennie és csak az eredményesség a legfontosabb követelménye. A professzor — magát érteendő — mindig érvényes tétel. A közértelekre káros tudás volt, hogy ez a követelmény (az eredményesség) a közigazgatás jogosságából származik, amelynek a közigazgatásnak meg kell felelnie, az angolszász államokban megváltozott: az angolszász államokban megváltozott és az európai kontinensen is tündönni van. Felsorolja ezeket, mik az okai annak, hogy a jogszűrésrel tündöklő közigazgatást az eredményességgel ambíciókölő közigazgatás váltja fel fokozatosan mindent. E változás okai között nagyszerűen állapítja meg:

A jogállam megértése jogi szakértelmű kíván, ám megvan a jogász képzettségű közigazgatási tisztviselőiben és az olyan parlamentekben, amelyeknek tagjai között sok az ügyvéd, mint nálunk is volt, de újabban meg a közigazgatásokról tájékozott részében. Az embernek, akik nem a közigazgatásért vannak, hanem fordítva, a közigazgatást rendszert nem tudják a jogi helyességre szerint megítélni, de igazán, van véleményük a közigazgatás teljesítményeiről: hogy milyen az új, van-e jó jövője, milyen messze van az orvos, mennyi idő alatt intézik a dolgukat, stb. Az utóbbi évtizedekben egyre fokozódott ezeknek az embereknek a társadalmi súlya, emberi műveltségük származó igényük emberi figyelembevételére... A közigazgatás, amely bizonyos helyzetekben vagy korszakokban megindult feladatokkal, arról, hogy az emberrel van, most a huszadik századi államban kénytelen róluik tudomást venni, felelősséggel számolni.

Most lássuk, hogy látja Magyar Zoltán a közigazgatás jövőjét.
Az utolsó fél évszázadban rendkívül meg-növekedett a közigazgatás feladatköre. A

M. Kir. All. Vas-, Acél- és Gépgyárak
BUDAPEST, X., KOBANYAI-ÚT 2

úaji vizellátáshoz, kertöntözéshez
kézi- és géphajtású szivattyúk

Külföldi tartós kivétel.

Hivatalok, háztartások részére
legjobbakkal bizonyítottak a Jobbágy-téle folytonos kályháink.

szükség ahhoz, hogy közigazgatásunkat a kor színvonalára emelhesük.
Megjegyzni a szerző, hogy e könyv keretében nem tekintette feladatának a reformirányítóknak közhírét javaslatok felsorolását. Közigazgatásunk, hogy az, amit a közigazgatás tudományának nagyteljesítményű gyerekei tanára könyvében kifejt, benne él, talán tudat alatt a magyar társadalom lelki-ben, közgondolkodásában. Reformira van szükség, amelyből az élethez simul, gazdaságos közigazgatás születik meg. Igen, „je nem vételek ezérvés államunk fejlődéséről a XIX. század végéig” és XX. század állomása kell alakulni.” A mi nemzedékünkre a súlyos, kemény feladatok hosszú sora hárukt az utóbbi évtizedek során. Meggyőződésünk, hogy ezzel a feladattal: közigazgatásunk korszerű, racionális újításmelével is meg a mi generációnknak kell megbiróznia. Ebben a küdelében hűség és szöveges, bátor fegyvertárs és bölcs irányító Magyar Zoltán kitűnő könyve.

Bertényi Sándor dr.

198 millióshelyezés az IML-nél

Is a rábízott munkát, tevékeny részt vett az Ipari hitelszervezeteknek a kielégítésében és a központi hitelintézetek lebonyolításában. Nagy érdemei vannak ezen a téren Boromisz Géza elnök egyik legbensőbb munkatársaként. Ötmillió pengő alapítványt kezdte meg működéséért Erdélyben az Erdélyi Ipari Munkaszervezet Intézet. Megállapítható, hogy az intézmény beváltotta a működéséhez fűzött reményeket. Az intézet működésének nagyvívű felállítását bizonyítja a vállalkozások 2,8 millióról 9,3 millió pengőre történő emelkedése, a kamatok és jutalékok 265.000 pengő tételével a 148.000 pengő nyereség.

Irányító szerep vár dr. Gulden Gyula új iparművészeti vállalkozására

Az „Iker” szerepe nem egyéb, mint az orosz ipar iparművészeti termékek forgalmában. Róvid felállítás alatt az Iker már számított a mértékben exportált iparművészeti termékek Németországba és Szlovékiába. Ugyanakkor a német és orosz iparművészeti termékekkel már importált is lebonyolított. Dr. Gulden Gyula azt tervezi, hogy a háború után a tehermentesítést is kitérít Magyarországra iparművészeti kapcsolatait. Szakemberek megítélés szerint az új vállalat kintoló arra, hogy irányító szerepet töltsön be az iparművészeti életben.

Az utolsóhírek, amelyek iparművészeti termékeket árusító boltok tünözték fel az új vállalatot, természetesen tévedés alakultak. Az Iker megalapításával egyidejűleg a Herold Porcellángyár Rt. budapesti iródtá és átköltöztet a Dunacímre I. szám alá, ahol most mindkét vállalat iródtá dolgoznak.

Fabinyi Tihamért ünnepelték a Hitebank közgyűlésén

Tihamér öt éve irányítja kivételes ráteremtéssel, biztos kézzel a bank ügyeit. Hagenmacher Henrik, a Magyar Gyárosok Országos Szövetsége elnöke, a Hitebanknak, a magyar ipari szervezet kiépítése körül szerzett érdemeiért, Inczédy Józsefnél Nándor pedig a Hitebank a vállalkozás meg, melyet a Hitebank a vidéki hitelszervezet fejlesztésében mindig betöltött.

A tetszéssel fogadott felszólalások után a közgyűlés jóváhagyta a bank 1942 december 31-1 mérlegét, mely P 12.468.806.64 nyereséggel zárult és az igazgatóság javaslatának megfelelően elhatározta, hogy az 1942. évi osztalék meghatározásáig egyenként 3 pengővel kerüljenek beváltásra. Az osztalékintézköz felvételére 2.640.000 pengő és az igazgatóság jutalékának levonása után fennmaradó nyereség tekintetében a közgyűlés egyenlő arányban javaslatával egyezően úgy határozott, hogy a tartózkodó javadalmazására 1.900.000 pengő, a nyugdíjalapoknak és az alkalmazottak juttatásainak és az alkalmazottak 3.460.000 pengő, továbbá központi adományaikra 250.000 pengő forrástól végül, hogy a nyereség maradványa, 3.867.044.66 pengő összegben vitessék át az 1943. üzleti évi számlájára.

A közgyűlés határozatának megfelelően a Magyar Általános Hitebank részvényeinek 1942. évre vonatkozó 17. számú osztalékfelosztását 3 pengővel váltják be az intézet pénztárából.

Az igazgatóság a közgyűlést követően tartott ülésében a következő tisztviselői

kinevezéseket határozta el: **Bíró Árpád** igazgatóvá, **dr. Lányi Rezső**, **dr. Rancsóy Lajos**, **dr. Schöber Albert**, **Spillényi Béla** és **Turmayer János** osztályvezetőkké, **Hack Emil**, **Jancsár Gyula**, **dr. Módy Béla**, **dr. Schöber-Merse József** és **Tarnóczy Ferenc** igazgatóhelyettesekké, **dr. Dobóky Zoltán**, **Havassy Deszö** és **Eodor József** főigazgatókká, **dr. Bauer Árpád**, **Baross Károly**, **dr. Hilbert László**, **Kállás János**, **dr. Pákozdy László** és **dr. Szentey Miklós** cégvezetőkké nevezettek ki.

Belső erősödés, nyereségesmérés a Bertexnél

(A KKT jelentése.) 360.000 pengő alapítvány mellett ezt meghaladó bruttó üzleti forgalmat bonyolított le a Bertex Textiltár Rt. Az Ertl-konzern kitűnő vállalta március 29-án megtartandó közgyűlésén eredményes mérleget terjeszt a részvényesek elé. Jelentő, hogy a múlt évben még 315.000 pengős adósságtételében a mérlegben már 882.000 pengős keretben reprezentálja a vállalat megnagyobbodott üzletkörét. Az előző évi veszteséggel szemben az idén 37.792 pengő nyereséggel számolt a mérlegben, amely azt mutatja, hogy a vállalat szakaszos irányítás és szolid üzleti vitel mellett tekintélyes belső erősödést értett el. 1942-ben. Munkabérekre és fizetésekre 300.000 pengő adtak ki. A Jutárak, ponyvák, zsákok, zsinegek, lenárak nagykereskedésével foglalkozó részvénytársaság a háborús gazdasági válságban szemponjtól is igen értékes, széleskörű munkát végzett az elmúlt üzletévben.

BIZTOSÍTÁSI TUDÓSÍTÓ

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 85 évvel ezelőtt állította ki az első kötvényt. Meghitt hangulatú házimérséget remlézik ez alkalomból az Első Magyar Általános Biztosító Társaság jubileum emlékére írték a 50-15-évi ajándékosztó meg a tisztviselőik, alkalmassáitak.

A biztosításpolitikai, hár szerint, egyetemi tanácsot kapott volna. Szakkörökben már azt is tudták, ki lesz az a tekintélyes szakember, akivel a kateárat beöltik. A tanácsok meg- szervezése azonban értesítésünk szerint egyelőre elmarad.

A hadiközlészt pótlóját, mint ismeretes, egyenesen hat ezekben állapította meg a perzsgymuszterum. A hadiközlésztel kapcsolatos biztosítási előírások megalkotásában azonban feltűnően ellentétes glóriát fejtőbb ki az egyes vállalatok körében. Úgy látszik, a kérdéssel ismételen foglalkozni kell.

Versenyvárosi hírtudomány. Nyilvános versenyvárosi hírtudomány, mint ismeretes, városi úttartást keretében tartozó, az országos közgazgatási keretében az 1943. évi végrehajtásra kerülő közeletjaitak és később új közeletjaitak. A munkálatai értéke a IV. és VIII. kerületben egyesítve, a III. és XIV. kerületben két-két részre osztva külön-külön, a többi kerületben pedig egyenként 60.000 pengő. Amennyiben a mai anyagszerzési nehézségek miatt kevesebb munka elvégzése válnék szükségessé, a Közszolgálati Szabályzat 62. §. (4) bekezdése értelmében elmaradt munka címén kártérítés nem igényelhető. Az ajánlatban egyszerűen több kerületre, kerületre, illetve kerület-csoportra is lehet pályázni, azonban a bejelentéseket minden egyes kerület, illetve kerületre, vagy kerületcsoport után le kell nyújtani. Ha a vállalkozó az ajánlatban több kerületre, illetve csoportra pályázik, ugyan- anyi részre kell benátnozni letenni. A munkamegosztás érdekében fenntartom magamnak a jogot, hogy ha valamely kerületben a végrehajtandó munkák megnevesítésével előreláthatóan meghaladná a vállalat összege- tét, a munkálatok kiadását előszörben azon kerületi szerződött vállalkozók részére biz- zatot nem érik el. A vállalkozó ezeket a munkákat az elfogadott ajánlatában foglalt egységeivel tartozik elvégezni, azonban a kerületre szerződött vállalkozó, ha bu- dai kerületben végez munkát, erre a munkára 3% felárat kap. Tájékoztató közlöm, hogy az I. ker. vállalkozó hitelkeretének jelentős- keny részét a II. kerületben fogja feldo- gozni. Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok a Központi városnéző II. emelet 273. ajtószám alatt előtti áron kap- hatók. Az ajánlatokat 1942. évi április 2-án kell a Központi városnéző 273. ajtószám alatt személyesen vagy megbízott útján be- nyújtani. A benyújtott ajánlatok felbontásá- ra ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesz a köz- ponti városnéző II. emelet 285. számú helyi- sebben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaiak jelen lehetnek. A székesszékáros polgármes- tere.

COR DATIC